

PŘIROZENÝ RŮST CÍRKVE III. ČÁST

SBORY V NOVÉM ZÁKONĚ

JERUZALÉM - Prvotní církev

Zrození církve (Sk. 2. kapitola)

Zrození prvotní církve se podobalo explozí. Povrchní pozorovatel by řekl, že v začátcích nejsou žádné principy, které Bůh využil pro narození a zformování těla Kristova. Vše se zdá velmi duchovní, spontánní a mocné. Ale při důkladném zkoumání si uvědomíme, jak Bůh velmi názorně využil zásad růstu hned v samotných začátcích. Prvním principem, který otevřel bránu nebe, skrze kterou mocným způsobem sestoupil Boží Duch, byla naprostá jednota 120 – ti učedníků a poslušnost Mistrovým doporučením. Možná to bylo vůbec poprvé, když se učedníci takto svorně a vytrvale modlili, byli ve *vztahu lásky a sjednocení* v očekávání velkých věcí. Tento vztah a *vroucí zbožnost*, která se projevila v *inspirujících modlitbách* způsobila zrození a expanzi růstu církve. Duch svatý sám vedl *evangelizaci zaměřenou na potřeby lidí*, kteří byli účastni této velkolepé události. Důkazem byly konkrétní otázky o cestě spasení a zasažení srdcí posluchačů. Své učedníky Duch naplnil svými *dary* tak, že dokázali komunikovat s lidmi ve srozumitelných pro ně jazycích.

Zásady růstu církve ¹

Krátce na to, pozorujeme jasné obrysy administrace a *funkční organizace*, spíše živého, rostoucího násobením organismu. Výsledkem životního stylu prvotní církve byla *evangelizace zaměřená na potřeby*.

"Prodávali svůj majetek a rozdělovali podle toho, jak kdo potřeboval"(Sk. 2, 46). "Získávání lidí tehdejšího světa za učedníky Krista je teologickou osou, kolem které se točí Skutky. K tomu programu se církev nedostala jako k nouzovému řešení, byla od začátku zakódovaná v pojmu Ježíšova panství." ²

Dovedeme si představit s jakým nadšením chválili Boha? *Nadšení a radost* je také znamením *inspirujících bohoslužeb*. Předpokládáme, že nevlastnili v té době velké domy.

¹ NCD, Kvalitativní vlastnosti, s. 14. práce.

² FAZEKAŠ, Ludovít. 2002. *Úvod do Novej zmluvy*, s. 106.

Pokud čteme, že se scházeli po domech, znamená to, že zřejmě bývali v menších skupinkách, třeba v *buňkách*. Jsem přesvědčen, že to byly *skupinky s komplexní náplní*, včetně společného stolování a lámání chleba. Několikrát čteme, že skrze ruce apoštolů se děly zázraky a znamení. Toto jsou zvláštní projevy služby zaměřené na *dary Ducha*. V šesté kapitole dochází k volbě jáhnů, kteří se měli starat o potřeby samotných vdov. Postup a řešení, které volili apoštolové jsou důkazem *zmocňujícího vedení*. Delegovali pomocí celého sboru další spolupracovníky.

Biotické principy ³

Jednoznačně tito lidé žili v naprosté *symbióze a vzájemné závislosti*. Potřebovali jeden druhého.

"Společenství tím, že vytvořilo citově bohaté prostředí, vytvořilo zároveň i základní podmínku pro učednictví. Jakmile mají lidé pocit bezpečí a cítí, že jsou ostatními přijímáni, odhodí své obranné mechanismy, zapomenou na výmluvy a jejich duchovní růst může začít."

⁴

- **Přeměna energie skrze apoštoly.** ⁵

Apoštolové společně s dalšími křesťany dokázali *transformovat negativní energii*. Když byli uvězněni po uzdravení chromého, což je beze sporu negativní zkušenost, využili této příležitosti ke svědectví, které vzbuzovalo úžas před radou starších. Ve sboru tyto okolnosti probudily jednomyslnou modlitbu a následné naplnění Duchem, odvahou ke zvěstování Krista (Sk. 4, 23 – 31).

Je velmi zajímavé, jak mnohokrát právě negativní zkušenosti, chceme – li energii, Bůh používal ke své slávě a ke spasení mnohým.

³ NCD, Biotické principy, s. 37. práce.

⁴ HULL, Bill. 1993. *Učednický model církve*, s. 49.

⁵ NCD, Přeměna energie, s. 39. práce.

- **Přeměna energie v Samaří a Antiochii.**

Saul se pokoušel zničit církve. Po Štěpánově smrti vypuklo veliké pronásledování a zatýkání.

"Ti, kteří se z Jeruzaléma rozprchli začali kázat evangelium všude, kam přišli. Filip odešel do Samaří a zvěstoval tam Krista". (Sk. 8, 4. 5)

V Samaří se rozhořelo duchovní probuzení. Jiní lidé odešli až do Antiochie a tam založili sbor, ve kterém poprvé učedníci byli nazváni křesťany (Sk. 11, 19).

"Roztroušením křesťanů došlo k roztroušení dobrého semene evangelia. Je jasné, že ďábel se přepočítal. Jeho útok měl naprosto opačný účinek, než původně zamýšlel. Vítr rozdmýchává oheň."⁶

- **Dvojpólovost** ⁷

Pokud bychom se vrátili k tabulce, která nám znázorňuje "dvojpólovou teologii", tak dokážeme v Jeruzalémském sboru vysledovat velmi zřetelně *dynamický i statický pól*. *Víra* je vyvážená s *učením apoštolů*. *Láska* je v symbióze s *etikou života*. *Svátosti* byly vysluhovány v *přátelské atmosféře radosti a vzájemné pomoci*. Tradiční pojetí zůstalo vyjádřeno v návštěvě *chrámu* a zvěstováním evangelia převážně Židům. Změna spočívá ve společenství v *domovech*. A později v hlásání dobré zprávy Samařanům a pohanům. Sociální služba je pak určena působením zvolených diakonů, dle určitého řádu. Cílená evangelizace probíhá kázáním evangelia, které je potvrzováno *zázraky, skrze apoštoly*, ale zároveň je misie konána hlásáním dobré zprávy *všemi věřícími*. *Služebnosti* byly v rovnováze s *duchovními dary* těch, kteří neměli funkci danou úřadem.

⁶ STOTT, John R. W. 1999. *Zápas mladé církve*, s. 147.

⁷ NCD, Dvojpólovost, s. 41. práce.

ANTIOCHIE – Misijní církev

Biotické principy⁸

Sbor byl založen zvláštním způsobem. Někdo řekl, že: "Krev mučedníků je semenem církve."⁹

Mohli bychom také říci, že negativní zkušenost, nebo energie byla zde *přeměněna na pozitivní vliv* probuzení a nového života. Pronásledování po smrti Štěpánově způsobilo exodus křesťanů z Jeruzaléma. Někteří z nich zvěstovali dobrou zprávu o Kristu i pohanům. Ti uvěřili a založili nový sbor v Antiochii (Sk. 11, 19 – 21). Jinými slovy, byla založena misijní stanice Jeruzalémského sboru. Ve studiu NCD stojí mezi jiným, že každý živý organismus vyroste, dospěje a přestane růst. Je připraven zplodit nový život. *Znásobit se.* Učedník rodí učedníka, buňka novou buňku a sbor další sbor. Stejný princip jako v přírodě. Zde srovnáváme dva organismy na sobě *vzájemně závislé*. Napřed podporuje Jeruzalém Antiochii, pak je tomu naopak. Přitom každý sbor má jiné poslání ve společnosti.

Zásady růstu¹⁰

Evangelizace byla stylem života těchto lidí. To, že byli poprvé nazváni "křesťany" může znamenat, že svým zbožným životem prezentovali učení a životní styl Krista. "Nejvýznamnějším faktem o sboru v Antiochii bylo svědectví jeho členů. Před tím ostatní považovali věřící v Krista za židovskou sektu, avšak pro rostoucí počet členů z pohanů i pro systém učení, který se postupně vyvíjel, lidé si začali uvědomovat rozdíl mezi nimi a Židy a začali je nazývat křesťany. Tzn.: ti, kteří patří Kristu."¹¹

Když rostl počet věřících, apoštolové v Jeruzalémě delegovali, *zmocnili* Barnabáše, aby navštívil Antiochii. Znali toho služebníka, který byl obdarován jedinečným způsobem, a proto dokázal rozpoznat působení Boží milosti v tomto sboru. Byl to muž dobrý, plný Ducha svatého a víry. Z dalších míst Písma dokážeme poznat, že byl citlivý na potřeby jiných, a proto rozdal celé své jmění potřebným. Jedním slovem lze říci, že Barnabáš byl *zbožným* člověkem a takové služebníky používá Bůh k růstu své církve. Když zjistil co se děje ve

⁸ NCD, Biotické principy, s. 37.práce.

⁹ STOTT, John R. W. 1999. *Zápas mladé církve*, s. 119.

¹⁰ NCD, Kvalitativní vlastnosti, s. 14. práce.

¹¹ TENNEY, Merril C. *O Novém zákoně*, s. 225.

sboru, tak měl radost a povzbuzoval všechny, aby ve svém rozhodnutí vytrvali a zůstali Pánu věrni. V NCD bylo zjištěno, že *radost a nadšení* jsou důležitými prvky pro růst sborů. Zde je *vroucí zbožnost* v akci. Zde bych rád navázal na modlitbu Ježíše Krista, ve které se přimlouvá za církve (Jan 17. kapitola). Je zajímavé, že prvním znakem, o kterém Ježíš hovoří je právě radost. Možná my bychom jmenovali napřed učení, nebo svatost.

"Nyní jdu k tobě, ale toto mluvím na světě, aby v sobě měli plnost mé radosti" (Jan 17, 13).

V celém NZ se setkáváme asi na 72 místech se slovem "chairein" = radovat se , být radostný. Podstatné jméno "chara" se objevuje 60 x.

Živý akceschopný organismus

"A tak bylo mnoho lidí přivedeno k Pánu" (Sk. 11, 24).

"Veliké množství" nám vnucuje představu *násobení*, nikoli jenom sčítání. Barnabáš si uvědomil, že potřebuje další spolupracovníky a tak pozval ke spolupráci Saula. Pracovali celý rok společně a vyučovali velké množství lidí. Barnabáš dobře věděl, co znamená duchovní *symbióza a závislost* na Hospodinu, ale i jednoho na druhém. Pochopil, že efektivita jejich služby bude posilněna, pokud využijí *dary Ducha*, které Bůh každému z nich svěřil. To, že Barnabáš si vybral Saula mělo zřejmě svůj účel (Sk. 11, 19 – 30).

"Tímto způsobem byla zajištěna kontinuita principů prvotní a misijní církve." ¹²

Dary obdařenými lidmi Bůh připravil svoji církve na těžké období. Zdá se velmi povzbudivé, že hlad, který nastal po celém světě za císaře Augusta, se stal prostředkem, aby věřící v Antiochii *naplnili potřeby* sboru v Jeruzalémě pomocí peněžní sbírky. Tímto způsobem také projevíli *láskyplné vztahy*. Vždyť mnozí z nich pocházeli z Jeruzaléma, a tedy měli tam mnoho přátel a možná příbuzných. V období, které nám popisuje kniha Skutků, se v Antiochii rozvíjela *inspirativní bohoslužba* (Sk. 13, 1 – 4). Sbor se modlí a postí. Duch svatý udílí instrukce a povolává do misijní služby Barnabáše a Saula. Již zde můžeme spatřit prvky *funkční organizace*. Ve vedení jsou obdarování lidé, kteří mají rozdělené úkoly. Jsou to proroci a učitelé. Ti vkládají ruce a vysílají jiné do služby. Sledujeme zde určitý řád, který je funkční a přináší ovoce. Duch svatý je garantem a dárce života. Není to instituce, ale *živý akceschopný organismus*. Jeho úkolem byla organizace misijních cest. Měl k tomu všechny

¹² HULL, Bill. 1993. *Učednický model církve*, s. 77.

předpoklady - polohu na samém okraji světa nezasaženého evangeliem, apoštola Pavla a Boží pověření.

Světová misie

Město leželo blízko Středozemního moře a na řece Orontes.

"Nelze si představit vhodnější místo první mezinárodní církve, jako odrazový můstek pro celosvětovou křesťanskou misii. Město založil v roce 300 př. Kr. Seleukos I. Nikátor, jeden z generálů Alexandra Velikého. Postupem času se pro své nádherné stavby stalo známým jako "Krásná Antiochie." Původně řecké město bylo mimořádně kosmopolitní. Počet obyvatel se pohyboval kolem 500 000. Žili tam dokonce orientálci z Persie, Indie a z Číny, díky čemuž získalo další název "Královna Východu."¹³

Jazykem NCD lze říci, že tento živý organismus měl zajištěny *podmínky růstu*. *Účelovost a funkčnost* byla zřejmá, bylo zaseto, Bůh dával růst.

EFEZ – Učednická církev

- **Funkční strategie města a sboru**

Když sledujeme misijní výboje apoštola Pavla, který se svými pracovníky je bezesporu veden Duchem svatým, jsme uchvázeni *strategií, cíli a funkčností*. Efez byl nejvýznamnějším městem římské provincie Asie, rozprostírající se mezi ústím řeky Kayster, horským pásmem Coressus a mořem. Ve městě se nacházelo divadlo, lázně, knihovna, agora a široké dlážděné ulice. Asi 2 km od hlavní části města byl zbudován chrám, zasvěcen anatolské bohyni plodnosti, později ztotožněné s řeckou Artemis a latinskou Dianou. Přístav sloužil jako velké vývozní středisko a přístaviště na cestě z Říma. Efez se stal centrem císařského kultu a nakonec měl tři oficiální chrámy. Je pozoruhodné, že apoštol Pavel měl přátele mezi "asiarchy."¹⁴

Možná, že jeho přátelství bylo výsledkem promyšlené *funkční strategie*.

¹³ STOTT, John R. W. 1999. *Zápas mladé církve*, s. 205.

¹⁴ Úředníci samosprávy, která měla za úkol pečovat o císařský kult.

- **Apollos využívá zásady růstu**

Klíčovým pracovníkem se stal Apollos, původem z Alexandrie. Tři skutečnosti charakterizovaly tohoto muže:

- Byl vzdělaný a výmluvný, dokázal přesvědčivě vykládat svaté Písmo. Je známo, že v Alexandrii byla přeložena Septuaginta. Tam také působil Filon Alexandrijský, Kristův současník, filosof a vykladač Písma, který se snažil obraznou interpretací usmířit židovské náboženství a řeckou filosofií. Vykládal Apollos Starý Zákon taky obrazně? Možná, že měl pravdu Luther, když jako první vyslovil domněnku, že Apollos je autorem epištoly k Židům. Mohli bychom říci, že zde probíhala *evangelizace zaměřená na potřeby současníků*, kteří byli schopni chápat souvislosti v dané kultuře a v tomto myšlení.
- Byl poučen o cestě Páně.
- Učil přesně o Ježíši. Mluvil s velikým nadšením.

Z průzkumu o NCD je patrné, že nadšení, radost jsou znamením *vroucí zbožnosti*. V tomto případě se zde nádherně prolíná vzdělanost s *vroucí zbožností*.¹⁵

- **Akvila a Priscila myslí a pracují bioticky**

Vše začalo v roce 52, když město navštívil Pavel a krátce zde pobýval. Zanechal tam své spolupracovníky Akvilu a Priscillu. Tento manželský pár byl násilně vypuzen ediktem císaře Claudia z Říma a odešel do Korintu, později do Efezu. Je zvláštní, jak i v tomto případě křesťané dokázali *transformovat nepříznivé okolnosti* a využili je k Boží slávě. Apollos tehdy začal neohroženě vystupovat v synagóze. I když nechápal ještě vše, Priscila a Akvila ho vzali k sobě, aby mu důkladněji vyložili Boží cestu. Nedostatek jednoho doplňuje obdarování dalšího. Obě strany jsou obohaceny *vzájemnou závislostí i symbiózou*.

- **Pavlova strategie vede k učednictví a multiplikaci**

Na své třetí misijní cestě se Pavel vrátil do Efezu a působil tam více, než dva roky. V době jeho působení se křesťanství rozšířilo do Kolos a dalších měst. Odtud také posílal dopisy korintským věřícím. Po Pavlově odchodu ve městě zůstal Timoteus, který spravoval sbor. Později se tam usadil apoštol Jan.

¹⁵ NCD, Kvalitativní vlastnosti, 2.1.1.1, s. 15. práce.

"Pavel po tři měsíce přesvědčivě diskutoval v efezské synagóze, čímž vyburcoval z klidu opozici, která vypudila Pavla na ulici. Odešel do přednáškové síně filosofa Tyrana, kde po dva roky pilně vyučoval. Využil prázdnou síň v odpoledních hodinách ke zvěstování. Boží moc se skrze něj projevovala. Jeho vyučování v Tyranově škole je jakousi cvičnou půdou pro nové vedoucí a zároveň příležitostí k evangelizaci. Spojíme-li si tyto dva aspekty Pavlova působení, poznáme na základě jejich realizace v místním sboru i v celé provincii Asii strategii, která ve svých důsledcích vedla k *reprodukcí a multiplikaci* sboru v Efezu." ¹⁶

List Timoteovi

Za velmi významnou součást našeho studia považují dopisy apoštola Pavla. Jedná se o korespondenci, kterou posílá svému spolupracovníkovi Timoteovi. Tehdy působil právě v Efezském sboru. Pavlovy pokyny mají pomoci k rozvoji a růstu sboru.

Odstranění překážek povede k růstu

Veliký důraz je položen na modlitbu, která otevírá prostor pro život ve zbožnosti a vážnosti. To úzce souvisí s přijetím spasení a poznáním pravdy všech lidí (1. Tim. 2, 1– 4). Muži jsou napomínáni, aby pozvedali ruce v modlitbě v čistotě, bez hněvu a hádek. *Zbožnost* je jedním z principů růstu církve tehdy i dnes. V této době již dochází k rozvinutí církevní správy. Tato instituce však má být živá. Starší a diakoni mají být ustanoveni podle charakterových vlastností, příkladného života a *láskyplných vztahů* (1. Tim. 3, 1 – 13). Timoteus si má dát pozor na své jednání i učení. *Učení* je v rovnováze se *svatým životem*. Jazykem NCD *dynamický a statický pól* je kladen do stejné úrovně. Tak lze posloužit ke spasení i jiným. Apoštol je velmi praktický ve svých doporučeních. *Evangelizace* a diakonie vychází z konkrétních potřeb. Jinými slovy: "*Odstraň překážky, které brání zbožnému, čistému životu a sbor bude růst, lidé dojdou spásy.*"

¹⁶ HULL, Bill. 1993. *Učednický model církve*, s. 115.

Zlaté pravidlo růstu

Ve 2. listu Timoteovi se setkáváme s klasickým příkladem *zmocňujícího vedení*: "Co jsi ode mne slyšel před mnoha svědky, svěť to věrným lidem, kteří budou schopni učít zase jiné." (2. Tim. 2, 2). Vidíme 4 generace pracovníků: Pavel - Timoteus - věrní lidé - jiní. Působí tady princip násobení. Růst církve se neobejde bez *multiplikace a delegování*. Pavel potřebuje Timotea a Marka, k naplnění svých materiálních i intelektuálních potřeb (plášť a knihy). Lze říci, že zde zdůrazňuje *vzájemnou závislost*.

List Efezským

Atmosféra listu vede k inspirující bohoslužbě

I když tento list podle nejstarších rukopisů není adresován sboru v Efezu, je církevní tradici nazýván listem Efezskému sboru. Proto ho zařazují zde. Pro naše studium jsou důležité principy, které Pavel uvádí v této epištole. Pokud byl tento list adresován a čten v mnoha jiných sborech té doby, je všeobecný a má také nadčasový význam. Studium textu dokážeme pochopit témata i principy, která jsou důležitá pro každý sbor věřících, neboli pro celou Kristovou církev, která je nazývaná tělem a manželkou Ježíše Krista. Již tyto analogie navozují důraz na *láskyplný vztah, symbiózu, vzájemnou závislost* a další. Důraz na lásku se prolíná se svatostí a čistotou života. Důležitým prvkem je jednota. První polovina listu nás uvádí do atmosféry oslavy Boha a k *inspirující bohoslužbě*. "Abychom se stali chválou jeho slávy, abychom chválili slávu jeho milosti" (Ef. 1, 6).

Ježíš Kristus odstraňuje překážky růstu

Je dobré si všimnout jak Ježíš svojí obětí na kříži, spojuje Židy i pohany, kteří byli kdysi vzdálení. Působí *odstraňováním překážek*: "Zbořil zeď, odstranil zákon ustanovení a předpisů, nepřátelství" (Ef. 2, 14 – 18).

Dvojpólový princip¹⁷

Velmi zajímavé je spojení, o kterém se zmiňuje náš projekt. Jedná se o zdůraznění dvojpólového principu – statického i dynamického. Církev je *stavbou, která roste, je živá*. Základem jsou apoštolové a proroci a úhelným kamenem sám Ježíš Kristus. *Stavba* je pevně spojená a *roste v chrám* posvěcený v Pánu (Ef. 2, 20 – 22). *Organizace* je úzce spjata s *organizmem*. Podobné spojení je uvedeno v listě Petra: "I vy buďte *živými kameny*, z nichž se staví *duchovní dům* " (1.P.2, 5).

Zásady růstu¹⁸

Čtvrtá kapitola listu velmi zřetelně vymezuje několik důležitých zásad živého společenství věřících:

- *Láskyplné vztahy* a jednota víry. "Snášejte se navzájem a usilovně hleďte zachovat jednotu Ducha, spojení svazkem pokoje" (4, 1 – 6). Pavel viděl ve spojení Židů a pohanů v nadpřirozeném *organismu* církve Boží záměr.
- *Vroucí zbožnost*. Je vyjádřena praktickými postoji, vztahy, charakterem a znaky nového života .
- *Inspirováno bohoslužba*. Projevuje se ve společenství lidí naplňovaných Duchem svatým. Je to prostředí zpěvu, chval z celého srdce, vděčnosti, radosti (Ef. 5, 15 – 20).
- *Služba využívající duchovní dary v Kristově těle*. Tento text považuji za zásadní, pokud se týče růstu sborů. Každému byla dána milost podle míry Kristova obdarování. Kristus dal lidem dary, aby své vyvolené dokonale připravil k dílu služby, k budování svého těla. "Učednická církev v Efezu klade důraz na filozofii duchovních darů. Učí věřící, jak je poznávat, objevovat a rozvíjet." ¹⁹

Tělo – využití biotických principů

Tělo roste, je pevně spojené klouby navzájem se podpírajícími a buduje se v lase, jak je každé části dáno. Myšlenka na tento proces navozuje ovzduší *vzájemné závislosti* napřed na

¹⁷ NCD, Dvojpólovost, s. 37. práce.

¹⁸ NCD, Zásady růstu, s. 14. práce.

¹⁹ HULL, Bill. 1993. *Učednický model církve*, s. 122.

Kristu, pak jeden na druhém, *symbiózy, víceúčelovosti, funkčnosti, rozmnožování, přeměny energie*. Každá buňka v živém těle má tyto vlastnosti. Bůh využívá *biotických, přírodních zákonů* v každém organismu včetně Kristova (Ef. 4, 7 – 16).

List Efezským v knize Zjevení

Sbor věrný, ale ztrácející nadšení

Koncem 1. století Ježíš Kristus skrze svého služebníka Jana posílá dopis. Chválí tento sbor za vytrvalost v utrpení.

"Církev vzkvétala, ale působili jí potíže falešní učitelé, takže ztratila první lásku. Ramsay charakterizoval Efez jako místo proměn. Prožívalo problémy úspěšného sboru přizpůsobujícího se měnícím se okolnostem. Vždyť i město mělo za sebou dlouhou historii změn. O generaci později psal Ignatios o věhlasu a věrnosti efezského sboru. Roku 431 po Kristu se zde konal třetí celocírkevní koncil, který odsoudil nestoriánskou christologii. Město postupně upadalo a rostoucí množství naplavenin v jeho zálivu je nakonec úplně oddělilo od moře."²⁰

Nebezpečí kompromisu a útok na všeobecné kněžství

"Falešní apoštolové, o kterých je zmínka, jsou pravděpodobně "Nikolaité", kteří zřejmě zastávali názor, že křesťan může pod nátlakem přistoupit na kompromis s pohanskou mocí. Útočili takto proti *zbožnému životu*. Druhá interpretace (W. Barclay) vychází z chápání slova "Nikolaos" (Nikao – vládnout, Laos – lid, tzn.: vládnout nad lidem. Je to pokus nastolit hierarchii duchovních, kteří budou vládnout nad sbory)."²¹

Návrat k zásadám růstu

Zdá se, že tito křesťané v Efezu zachovali svoji *vroucí zbožnost* a nedali se zviklat "Nikolaity." Za to jsou chválení Kristem. Vzali si zároveň k srdci výtku Ježíše o opuštění první lásky a navrátili se zpět. Byli také schopni se přizpůsobit měnícím se okolnostem. Neustrnuli na *instituci*, ale sloužili *misijně dle potřeb* svým bližním. Sbor byl také lépe

²⁰ Nový biblický slovník. 1996, s. 194.

²¹ TURKANIK, Henryk. 1981. *Objawienie świętego Jana*, s. 63.

organizován, než jiné sbory. Působili zde nejlepší učitelé: Pavel, Akvila, Priscila, Apollos, Timoteus, Tychikus, Trofimus. Podle Ireneia a Eusebia se Efěz stal domovem apoštola Jana. *Funkčnost a zmocňující vedení* v tomto sboru se zdají být zřejmé. Možná, že právě pro tyto skutečnosti sbor existoval ještě další staletí a měl zřejmě vliv na své okolí. Až v 1. polovině VII. století Malá Ázie, včetně Efezu, byla zaplavena vlnou Islámu. Možná, že již v té době Kristova církev opustila Boží principy a Kristus pohnul svícem ze svého místa (Zj. 2, 5). Zajímavé je, že z dvojloďního kostela, ve kterém se konal zmíněný koncil se dodnes zachovaly trosky.²²

KORINTSKÝ SBOR

V NZ době byl Korint jedním z nejdůležitějších středisek Římské říše. Město bylo politickým centrem provincie Achaja, střediskem kultury a kultu (bohyně Afrodité). Žilo v něm, podle dnešních odhadů kolem půl miliónů lidí všech národů a ras, z toho dvě třetiny otroků. Korint byl proslulý mravní nevázaností. Pavel přišel do Korintu na druhé misijní cestě v zimě 51 / 52 a zůstal tam asi jeden a půl roku. Napřed působil v synagóze, pak z důvodu protivenství ze strany Židů v domě Tita Justa. (Sk. 18, 5 – 7). Byl zde založen rostoucí sbor, který později prožíval veliké problémy vztahové, teologické, morální, ekleziologické a další.

Naše otázka zní: "Které principy růstu byly uplatňovány ve sboru, nebo spíš jaké překážky růstu se později vyskytly, proti kterým se apoštol Pavel staví ve svých listech"?

Zásady růstu a překážky²³

Láskyplné vztahy

- Jednota. Jedním z důvodů ke stagnaci duchovního růstu jednotlivců a zřejmě i sboru byla nejednota křesťanů. Byli rozdělení do skupin, podle oblíbenosti jednotlivých učitelů, kteří tam působili. Měli mezi sebou roztržky, spory, závist a sváry. Tito lidé jsou nazváni nedospělými v Kristu (1. Kor. 3, 1 –5).
- Láska. Pravým opakem duchovní nezralosti je láska. Nikdy nezanikne. Je podstatou společenství s Bohem. Důkazem toho, že jednota a láska mezi křesťany je zárukou

²² Nový biblický slovník. 1996, s. 194.

²³ NCD, Zásady růstu, s. 9. práce.

růstu církve a pravé misie je potvrzení Ježíšovo. "Aby oni byli jedno v nás, aby svět uvěřil, že jsi mně poslal" (Jan 17, 21).

- Svoboda v Kristu. Je zde několik stěžejních zásad růstu: "Všecko je dovoleno, ale ne všecko prospívá. Všecko je dovoleno, ale ne všecko přispívá *ke společnému růstu!* Nikdo at' nemyslí sám na sebe, nýbrž at' má ohled na druhého." Ano tito lidé byli *vzájemně na sobě závislí.*

Dary Ducha

Zdá se, že tento sbor v Korintu byl velmi bohatý právě na službu duchovními dary. (1. Kor. 12, 1 – 11. 14 – 25). Zároveň také tyto dary byly špatně pochopeny a bylo potřeba věci uvést na pravou míru. I zde vidíme několik principů, díky kterým tento sbor může růst a prospívat: Jsou rozdílná obdarování, ale tentýž Duch. Jsou rozdílné služby, ale tentýž Pán. Jsou rozdílná působení moci, ale tentýž Bůh, působící všecko ve všech. Opět je zde uvedena zásada rozdílnosti v jednotě. Charismata jsou určena celému tělu, každému, podle Boží vůle. Jen tam je plnost. Jsou *zaměřena na konkrétní potřeby.*

Pavel napomíná tyto věřící, aby se snažili mít hojnost těch darů, které slouží *růstu celé církve* (1. Kor. 14, 12)!

Inspirované bohoslužby

- Kristův kříž. Jsem přesvědčen, že základním prvkem Pavlovy misijní činnosti a růstu sboru v Korintu bylo zvěstování slova o kříži, jinak zvěstování Krista ukřižovaného a vzkříšeného. Je to téměř jisté, že toto byl základ Pavlovy bohoslužby (1. Kor.1, 18 – 25).
- Slova v lidské slabosti, ale v moci Ducha svatého (1. Kor. 2, 1 – 5).
- Náležité vztahy při večeři Páně (1. Kor. 11, 17 – 34) Nerozsuzování těla Páně nevede k růstu, spíš ke stagnaci, slabosti, nemocem, soudu a smrti. Takové shromáždění je spíš ke škodě, než k užítku.
- Využití darů. Dary při bohoslužbě slouží *společnému růstu.* Prorocký dar je určen pro duchovní užitek církve, k napomenutí i povzbuzení. Všichni mají být poučení a povzbuzeni. Zároveň tento dar slouží k usvědčování nevěřících, kterým budou zjeveny skryté věci v jejich srdcích. Pokoří se před Bohem a vyznají: "Vskutku je mezi vámi

Bůh." Zmiňoval jsem se, že důležitým faktorem při NCD je, zda bohoslužba je pro účastníky inspirující zkušeností. Ano tato, popsaná v listu Korintským je jistě inspirovaná Duchem svatým a bude přitahovat věřící i nevěřící.

- Slušnost a pořádanost.

Vroucí zbožnost

Uvedli jsme si, že vroucí zbožnost je spojená s radostí, nadšením a společenstvím s Ježíšem Kristem v modlitbě. Zkušenost a Písmo nám ukazují, že překážkou v tomto prožívání je hřích. Je potřeba tedy odstranit překážky, aby se plně mohla projevit Kristova přítomnost, radost, nadšení. A posléze, aby církev rostla do kvality i kvantity. A proto Pavel odstraňuje překážky v Korintském sboru. Uvedu jen některé: nemravnost, smilstvo, sudičství před nevěřícími, modlářství, opilství, lakomství, zvrácenost, utrhačství.

Zmocňující vedení

Zde vidíme apoštola ve vzájemné kooperaci se svými spolupracovníky. Je ochoten spolupracovat, povolává další. Napřed to je Priscila a Akvila, Apollos, Timoteus a Titus. Ve spolupráci uplatňují *biotické principy*: "Já jsem zasadil, Apollos zaléval, ale Bůh dal vzrůst." Hovoří se zde o *vzájemné závislosti, symbióze* mezi nimi navzájem a mezi nimi a Bohem.

Nové paradigma

Apoštol Pavel nejčastěji v tomto listu používá spojení dynamických a statických obrazů: "Boží pole, Boží stavba, chrám Ducha svatého" (1. Kor. 3, 9. 16). Církev Kristova je statickým polem, něčím, co nám připomíná instituci, trvalou, stálou, ale je zároveň dynamická, živá, rostoucí, měnící se.

Tělo Kristovo – využívá *biotických principů*²⁴

Setkáváme se zde s *biotickým* pojmem něčeho, co je živé, co se rozvíjí, roste. Při studiu pasáže (1. Kor. 12, 12 – 26) si uvědomujeme, že základem tohoto živého organismu je jednota v různorodosti. Všechny údy jsou na sobě a zároveň na Kristu *vzájemně závislé*, žijí v *symbióze*. Každý má svůj specifický úkol, tzn.: je *funkční*. Jejich úkolem je vzájemná péče jeden o druhého.

²⁴ NCD, Biotické principy, s. 37. práce.

SEZNAM LITERATURY NCD I. – III.

- BENDER, Peter. 2002. *Niterný leadership*. Praha: Management Press, 2002.
ISBN 80-7261-069-4
- COVEY, Stephen R. 2003. *Bez zásad nemůžete vést*. Praha: Pragma, 2003.
ISBN 80—7205-904-1
- COVEY, Stephen R. 1994. *7 Návyků vůdčích osobnosti*. Pragma, 1994.
ISBN 80-85213-41-9
- FAZEKAŠ, Ludovít. 2000. *Ako žiť*. Banská Bystrica: ZEC, 2000.
ISBN 80-88945-20-8
- FAZEKAŠ, Ludovít. 2002. *Úvod do Novej zmluvy*. Banská Bystrica:UMB, Pdf, 2002.
ISBN 80-88825-36-9
- GETZ, Gene A. 1995. *Zaostřeno na církev*. Třinec III: Biblos, 1995.
ISBN 80-900240-8-4
- HULL, Bill. 1993. *Učednický model církve*. Praha: Oliva, 1993.
ISBN 80- 900773-8-2
- KŘIVOHLAVÝ, Jaro: *Sdílení naděje*, str. 81 (R. E. Coleman
- LOGAN, Robert E. 1992. *Čo sa skrýva za sborovým rastom*. Bratislava: Pokoj, 1992.
- SCHWARZ, Christian A. 1996. *Přirozený růst církve*. Praha: Luxpress, 1996.
ISBN 80- 7130-089-6
- PRITCHARD, G. A. 1996. *Willow Creek seeker services*. USA: IBS, 1996
ISBN 0-80-10-5274-2
- QUIST, Michael. 1992. *Mezi člověkem a Bohem*. Praha: Scriptum, 1992.
ISBN 80-900335-3-9
- SCHWARZ, Christian A - SCHALK, Christoph A. 2003. *Příručka pro realizaci programu*.
Praha: Luxpress, 2003. ISBN 80-7130-103-5
- SHAW, Mark. 2001. *Deset významných idejí církevních dějin*. Praha: CDK, 2001.
ISBN 80-85959-70-4
- STOTT, John R. W. 1999. *Zápas mladé církve*. Praha: Návrat domů, 1999.
ISBN 80-7255-009-8